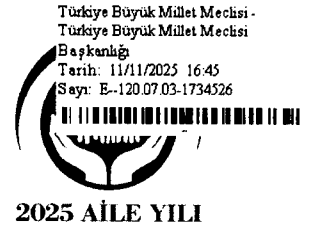

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

ACELE

Sayı : E-72079556-610-18429668

Konu : Soru Önergeleri (7/29059-7/29728)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

7/29059 GK 176
7/29728 GK 4

İlgi : a) 13.06.2025 tarihli ve 1643997 sayılı yazınız.
b) 07.07.2025 tarihli ve 1657828 sayılı yazınız.

İlgi yazılar ekinde alınan İzmir Milletvekili Sayın Mustafa BİLİCİ tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/29059 ve 7/29728 Esas Numaralı yazılı soru önergelerine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Bakan

Ek:

- 1 - 7/29059 Cevap Metni (4 Sayfa)
- 2 - 7/29728 Cevap Metni (2 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 8876A5B2-C0B6-4038-8AF0-FB5B5AC022FE

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ashb-ebys>

Eskişehir Yolu Söğütözü Mah. 2177. Sk. No:10/A Pk: 06510 Çankaya/ ANKARA
KEP Adresi : ashb@hs01.kep.tr

Bilgi için: Aynur İLHAN ÇAK
Sosyal Çalışmacı
Telefon No: (312) 705 73 30

**İzmir Milletvekili Sayın Mustafa BİLİCİ'ye Ait 7/29059 Esas Numaralı Yazılı Soru
Önergesine İlişkin Cevap Metni**

21.01.2023 tarihinde Roman Vatandaşlara Yönelik Strateji Belgesi (2023-2030) ve I. Aşama Eylem Planı (2023-2025) Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Belgede politika alanları eğitim, istihdam, barınma, sağlık, sosyal hizmet-sosyal yardım ve genel politikalar olarak belirlenmiştir. Roman Vatandaşlara Yönelik Eylem Planı (2023-2025) 34 eylemden oluşmaktadır. Roman Vatandaşlara Yönelik Strateji Belgesi (2023-2030) ve I. Aşama Eylem Planı (2023-2025) kapsamında Roman çocuk ve gençlere yönelik birçok eylem bulunmaktadır. Bu çerçevede

Eğitim alanında;

- Roman çocukların nitelikli eğitime erişimleri sağlanarak akademik başarı oranlarının artırılması,
- Roman çocukların sosyal ve psikolojik olarak desteklenerek okula uyumlarının sağlanması,
- Roman vatandaşların çocuk yaşta evlenmelerini önlemeye yönelik çalışmalar gerçekleştirilmesi,
- Roman gençlerin kişisel/sosyal gelişimlerinin desteklenerek toplumsal uyum süreçlerine katkı sağlanması,
- Roman gençlerin karşı karşıya kaldıkları genel sorunların ve durumlarının tespit edilerek sosyal politikaların üretilme sürecine fayda sağlanması,
- Roman çocukların okula devamlarının izlenerek, okul terklerinin önlenmesinin sağlanması,

Sosyal Hizmet ve Sosyal Yardım alanında;

- Sokakta çalıştırılan Roman çocukların yoğun olarak yaşadığı illerde mobil ekip hizmetlerinin güçlendirilmesi ve Roman çocuklara sosyal ve ekonomik destek verilmesi,

Genel Politika alanında;

- Roman ailelerin ve çocukların interneti ve sosyal medyayı daha güvenli kullanması ve dijital risklere karşı farkındalık kazanarak kendileri ve çocuklarını dijital risklerden korumalarının sağlanması,
- Roman çocuk ve gençleri meslek edinme konusunda bilgilendirmek ve çocuklara/gençlere meslek edinmenin önemini göstermek amacıyla rol modellerle buluşmaların gerçekleştirilmesi,
- Genç Roman vatandaşlara yönelik sosyal uyumu artırıcı çalışmalar gerçekleştirilmesi,
- "Çanakkale Savaşları Mobil Müzesi" vasıtasıyla Çanakkale ruhunun genç yaşta Roman vatandaşlar arasında yaygınlaştırmak amacıyla gezi faaliyetleri düzenlenmesi,
- Kamyon Tiyatro ile Roman vatandaşların bulunduğu bölgelerde çocuk oyunları temsil edilmesi gibi eylemler yer almaktadır.

Eylem planı kapsamında sorumlu kurumlar tarafından gerçekleştirilen çalışmalardan bir bölümüne aşağıda yer verilmiştir.

- Destekleme ve Yetiştirme Kursları aracılığıyla Roman çocuklar desteklenmiştir.
- Sanatsal ve sportif faaliyetler ile gezi ve sosyal etkinlikler aracılığıyla Roman çocukların okula uyumları artırılmıştır.

- Hobi edinmeye ve kaliteli zaman geçirmeye yönelik Genç Ofis açılışları gerçekleştirilmiştir.
- Mesleki eğitim kursları ve işbaşı eğitim programları ile iş arama becerilerine yönelik eğitimler düzenlenmiştir.
- Sağlık okuryazarlığının artırılması konusunda beslenme danışmanlığı, fiziksel aktivite danışmanlığı, kadın ve üreme sağlığı danışmanlığı, ruh sağlığı danışmanlığı, bağımlılıkla mücadele, koruyucu ağız ve diş sağlığı danışmanlığı, dijital risklerle mücadele gibi farkındalık artırıcı ve bilinçlendirici çalışmalar yapılmıştır.
- Barınma yardımları gerçekleştirilmiştir.
- Hane ziyaretleri ve hizmet yönlendirmeleri gerçekleştirilmiştir.
- Manevi danışmanlık ve rehberlik hizmetleri sunulmuştur.
- Koruyucu önleyici nitelikte eğitim ve danışmanlık faaliyetleri yürütülmüştür.
- Sosyal Dayanışma Merkezleri (SODAM) tarafından psikososyal, sosyokültürel, mesleki, sanatsal ve kişisel gelişime katkı sağlamaya yönelik çalışmalar gerçekleştirilmiştir.
- Rol model buluşmaları düzenlenmiştir.
- 8 Nisan Romanlar Günü kapsamında etkinlikler düzenlenmiştir.
- Çanakkale Savaşları Mobil Müzesi ve gezici kütüphaneler aracılığıyla il ziyaretleri gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, müze ve ören yerleri ziyaretleri de düzenlenmiştir.

Roman Vatandaşlara Yönelik Strateji Belgesi ve Eylem Planları çerçevesinde yapılan çalışmalar, kamu kurum ve kuruluş temsilcileri, akademisyenler ve STK temsilcilerinden oluşan İzleme ve Değerlendirme Kurulu ile takip edilmekte ve değerlendirilmektedir. 30.09.2024 tarihinde İzleme ve Değerlendirme Kurulu Toplantısı gerçekleştirilmiş olup toplantıya kamu kurumu temsilcileri, akademisyenler ve STK'lar katılmıştır. Toplantı ile izleme ve değerlendirme çalışmaları yapılmış, sorumlu kurum ve kuruluşların önümüzdeki dönem planlamaları değerlendirilmiş ve diğer paydaşların sürece ilişkin katkıları alınmıştır.

I. Aşama Eylem Planının 2025 yılı sonu itibariyle tamamlanacak olması nedeniyle 2026-2030 yıllarını kapsayan II. Aşama Eylem Planı hazırlıkları yürütülmekte olup yeni eylem planının 2026 yılı başında yürürlüğe konulması planlanmaktadır.

Bakanlığımızca, çocuğun üstün yararı ilkesi çerçevesinde herhangi bir ırk, din, dil vb. ayırım gözetilmeden çocukların ve gençlerin sağlıklı gelişimini temin etmek ve tüm risklere (ihmal, istismar, taciz, şiddet vb.) karşı bilinçli ve duyarlı nesiller yetiştirmek üzere haklarının ve esenliklerinin güvence altına alınması amaçlı çalışmalar gerçekleştirilmektedir.

Çocuk hakkındaki koruyucu ve destekleyici tedbirler, çocuğun öncelikle kendi aile ortamında korunmasını sağlamaya yönelik danışmanlık, eğitim, bakım, sağlık ve barınma konularında alınacak tedbirlerdir. Bu tedbir kararları çocuğun ihtiyacına ve risk durumuna göre alınmakta ve titizlikle uygulanmaktadır. Bu doğrultuda çocuk hakkında sosyal inceleme yapılmakta ve çocuğun üstün yararı doğrultusunda uygun işlemler yürütülmektedir.

Bununla birlikte, Bakanlığımızca Çocuk İşçiliği ile Mücadele Ulusal Programı çerçevesinde ve "Çocuk İşçiliğine Sıfır Tolerans" ilkesiyle yürütülen çalışmalar etkin bir şekilde sürdürülmektedir.

Bu kapsamda, Bakanlığımızca her ilde oluşturulmuş *Çocuklar Güvende Ekipleri* aracılığıyla farklı risk gruplarındaki çocukları korumaya yönelik tespit ve müdahale çalışmalarının yanı sıra izleme faaliyetleri yürütülmektedir. Yapılan alan taramaları neticesinde

çocuk ve ailenin uygun sosyal hizmet modeline veya destek ve yardımlara yönlendirilmesi sağlanmaktadır.

Sokakta Risk Altında Bulunan Çocuklara Yönelik Çocuklar Güvende Ekipleri aracılığı ile alan taramaları yapılmakta, tespit edilen çocuk ve ailelere yönelik yürütülen çalışmalar sonucunda çocuk ve ailenin uygun sosyal hizmet modeline veya destek ve yardımlara yönlendirilmesi sağlanmaktadır. Ayrıca çocuğun ailesine rehberlik hizmeti sunulmakta, gerek görülmesi halinde aile hakkında adli işlem başlatılabilmekte ve çocuk kurum bakımına alınabilmektedir.

Sokakta çalıştırıldığı tespit edilen çocuklar; yapılan incelemeler sonucunda ailelerinde risk olmadığı değerlendirilmesi halinde ailelerine teslim edilmekte, sosyal inceleme raporu hazırlanmakta, çocuk ve ailesi risk ve ihtiyaç durumuna göre uygun sosyal hizmet ve yardımlardan yararlandırılmaktadır.

Sokakta çalıştırıldığı/dilendirildiği tespit edilen çocukların bakım sorumluluğunu yürütenlere yönelik yapılan tüm mesleki ve rehberlik faaliyetlerine rağmen durumun tekrarlandığının tespiti halinde çocuğun bakım sorumluluğunu yürütenler hakkında suç duyurusunda bulunularak sürecin takibi sağlanmaktadır. Taramalar neticesinde tespit edilen çocukların bilgileri gizlilik ilkesine uygun olarak eksiksiz bir şekilde Aile Bilgi Sisteminde kayıt altına alınmaktadır.

Bakanlığımızca çocukların ihtiyaçlarının karşılanması, ailelerin güçlendirilmesi, geçici olarak yaşanan sosyal ve ekonomik güçlüğü önüne geçilmesi yoluyla çocukların öz aileleri ve yakınları yanında bakımlarının ve desteklenmelerinin sağlanması ile fırsat eşitliğinin oluşturulması amacıyla Sosyal ve Ekonomik Destek (SED) Hizmeti verilmektedir. SED Hizmeti bir sosyal yardım değil, sosyal hizmet modelidir. Ailelerin ekonomik olarak güçlendirilmesinin yanı sıra psikososyal açıdan da desteklenmesini temel almaktadır. SED Hizmeti ile desteklenen okul çağındaki çocukların, akademik, sportif, sanatsal ve kültürel açıdan da güçlendirilmesi esastır.

Bakanlığımızın tüm çalışmaları, yaşamın tüm alanlarında ayırım gözetmeksizin tüm kadınların konumlarının güçlendirilmesi; eğitim ve sağlık imkânlarından eşit bir şekilde yararlanmalarının sağlanması; istihdama ve karar alma mekanizmalarına katılımlarının artırılması; bu yönde toplumsal bilinci geliştirerek kadınların ekonomik güçlenmesinin desteklenmesi, medyada eşitlikçi temsilin sağlanması; kadın erkek fırsat eşitliğinin ana plan ve politikalara dahil edilmesi ve kadına yönelik şiddetle mücadele alanında çalışmaların sürdürülmesini desteklemek üzere yürütülmektedir.

Kadına yönelik her türlü şiddetin önlenmesi amacıyla, “şiddete karşı sıfır tolerans ilkesi” çerçevesinde yürüttüğümüz çalışmalar ilgili kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler, sivil toplum kuruluşları, uluslararası kuruluşlar, özel sektör ve medyanın iş birliğinde çok taraflı, çok yönlü ve bütüncül biçimde devam etmektedir.

Bakanlığımızca son dönemde gerçekleştirilen en önemli çalışmalardan biri “Kadının Güçlenmesi Strateji Belgesi ve Eylem Planı”, ilgili tüm kurum ve kuruluşların görüş ve önerileri çerçevesinde kapsayıcı bir yaklaşımla hazırlanarak, 8 Mart 2024 Dünya Kadınlar Günü’nde kamuoyuna duyurulmuştur.

Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele 2024 Yılı Faaliyet Planı çerçevesinde, 12-13 Eylül 2024 tarihlerinde Birleşmiş Milletler Kadın Birimi iş birliğinde “Erken Yaşta Evliliklerle Mücadele Ekseninde Roman Çalıştayı” İzmir ilinde gerçekleştirilmiştir. Çalıştaya; ildeki ilgili kamu kurum ve kuruluş temsilcileri, Roman nüfusun yoğun olarak yaşadığı bölgelerdeki sosyal

hizmet kuruluşlarında görev yapan meslek elemanları, Roman sivil toplum kuruluşları ve farklı illerden gelen Roman saha koordinatörleri katılım sağlamıştır. Çalıştayda, erken yaşta ve zorla evlilikler ile kadına yönelik şiddetle mücadeleyle ilişkin temel kavramlar tartışılmış; Roman nüfus arasında erken yaşta ve zorla evliliklerin önlenmesine yönelik proje ve faaliyet önerileri geliştirilmiştir.

Diğer yandan hâlihazırda yürürlükte olan ve 2021-2025 dönemini kapsayan Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele IV. Ulusal Eylem Planı'nın uygulama süresinin sona erecek olması nedeniyle, 2026-2030 dönemini kapsayacak V. Ulusal Eylem Planı hazırlık çalışmalarına Bakanlığımız koordinasyonunda başlanmıştır. Hazırlık sürecinde, dezavantajlı bölgelerde yaşayan kadınlara yönelik şiddetle mücadelede kapsayıcı ve kesişimsel politika önerilerine yer verilmesi hedeflenmektedir.

Diğer taraftan Bakanlığımızca, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları (SYD) aracılığıyla çeşitli sosyal yardım programları yürütülmektedir. Yürütülmekte olan sosyal yardım programları düzenli ve süreli nitelikte olmak üzere aile yardımları, barınma ve gıda yardımları, engelli yaşlı yardımları, sağlık yardımları, eğitim yardımları ve proje destekleri olarak sınıflandırılmaktadır.

Sosyal Dayanışma Merkezi (SODAM) Projeleri, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu kaynaklarıyla finanse edilen bir sosyal hizmet projesi olup Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma (SYD) Vakıfları aracılığıyla yürütülmektedir. SYD Vakıflarına yıllık olarak kaynak tahsisatı yapılmakta olup 2025 yılı itibarıyla ülke genelinde 87 SODAM için kaynak tahsis edilmiştir.

SODAM, Roman vatandaşlarımızın yoğun olarak yaşadığı yerlerde kültürel, mesleki ve sportif kurslara erişemeyecek olan kadınlar için psikososyal, sosyokültürel, mesleki ve kişisel yönden gelişimlerinin desteklenmesi amacıyla faaliyet gösteren merkezlerdir.

Cumhurbaşkanlığınca uygun görülerek yürürlüğe giren "*Aile Destek Merkezi (ADEM) ve Sosyal Dayanışma Merkezi (SODAM) Projelerinin Uygulanması Hakkında İlke Kararı*"na göre koordinatör ve eğiticinin; ADEM/SODAM açılacak bölgeyi sosyokültürel açıdan bilen, psikoloji, sosyal hizmet, sosyoloji, çocuk gelişimi, psikolojik danışmanlık ve rehberlik alanlarından lisans mezunu olan veya üniversitelerin eğitim fakültelerinden, formasyon almış olması şartıyla fen-edebiyat fakültelerinden lisans mezunu olan ve sosyal projelerde tecrübe edinmiş kişilerden seçilmektedir. Proje yürütücüsü olan SYD Vakıfları, proje kapsamında gerçekleştirilen faaliyetlere ilişkin formları mutad olarak Bakanlığımıza göndermektedir.

SODAM Projelerinde sunulan hizmetin kalite ve etkinliğini artırmak amacıyla 2025 Aile Yılı kapsamında Aile İletişim Atölyeleri düzenlenmesi planlanmıştır. Aile İletişim Atölyeleri ile birlikte ailelerin birlikte vakit geçirmesine yönelik piknik, gezi, sinema gibi aile bireylerinin birlikte vakit geçirmesi amaçlanan atölye çalışmaları uygulanmaktadır. Bunun yanı sıra aile, iletişim, drama etkinlikleri gibi eğitim, seminer atölyeleri düzenlenmektedir. Bu atölyelerde verilecek eğitimler ADEM/SODAM'larda istihdam edilen koordinatör ve eğiticiler ile birlikte yerelde Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü, Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü, Milli Eğitim İl Müdürlüğü, Sağlık İl Müdürlüğü, Tarım ve Orman İl Müdürlüğü, Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü, Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, Üniversiteler vb. kurum ve kuruluşlarla yapılacak işbirliği doğrultusunda bu kurum ve kuruluşlardan görevlendirilecek uzman personel tarafından verilmektedir.